MAGYAR VÍZIKÖZMŰ SZÖVETSÉG
HUNGARIAN WATER UTILITY ASSOCIATION
UNGARISCHE VEREINIGUNG FÜR WASSERWESEN

Dátum: 2021.07.01.
Ikt. sz.: K-0115/2021
Előadó: [redacted]

[redacted]
Főigazgató részére
Országos Vízügyi Főigazgatóság

Tárgy: VGT3 vitaanyag véleményezése

Tisztelt Főigazgató Úr!

Köszönjük a megtisztelő figyelmet, hogy a MaVíz részére is megküldésre került az a felhívás, mely lehetőséget ad szakmai szervezetünknek, hogy véleményezzük a továbbfejlesztett VGT3 vitaanyagot.
Alábbiakban foglaltuk össze a Magyar Víziközmű Szövetség észrevételeit és javaslatait a harmadik Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervvel kapcsolatban:

1. Vízjogi létesítési/megszüntetési/fennmaradási/szüneteltetési/üzemeltetési stb. engedélyek érvényességi idejének központi szintű nyomon követése és a lejárati idő előtt legalább 60 nappal értesítés küldése az engedélyes részére a megfelelő fórumon (Ügyfélkapu/ajánlott levél).

2. A vízjogi engedélyeket mindig a változásokkal egységes szerkezetbe foglalt és az adott rendszer/telephely/egység vízilétesítményeit komplexen tartalmazó műszaki tartalommal lenne célszerű kiadni, ugyanis így mindig látható lenne az adott engedély teljes műszaki tartalma.

3. Az öntöző és egyéb (pl. szociális vízellátási célú) vízbázisok a felszín közeli vízadó rétegek mennyiségi állapotának kifogásoltsága miatt egyre mélyebbre kerülnek, így veszélyeztetve a mélységi rétegvizek - ivóvízbázisok - mennyiségi állapotát. Tekintettel arra, hogy a felszín alatti térrész egy egységes rendszert alkot, ez nem tekinthető megoldásnak, ugyanis a probléma még súlyosabbá válik azáltal, hogy a jelentős mértékű öntözővíz-kivételek a mélységi vizek mennyiségi állapotát is lerontják. Az EU-VKI folyamatos javulást ír elő mind mennyiségi, mind pedig minőségi állapot tekintetében, ezért a romlás nem megengedhető. Hacsak egy mélyebben vízadó rétegnek nem kellően megfelelő mértékű az oldalsó utánpótlódása, akkor a klíma átstruktúrálódása következtében kialakuló csapadékhiányok miatt a felette települt vízadó rétegek készlethiánya miatt a mélyebben települt vízadó rétegek esetében is komoly készlethiányok alakulhatnak ki. Ennek elkerülése érdekében egy-egy vízhasználat engedélyezése során célszerű lenne hidrodinamikai modellezéssel vizsgálni az ismert bementi adatok alapján az adott vízadó réteg vízkészletére gyakorolt hatásokat és az engedélyezésről szóló döntést ennek függvényében meghozni. Az

Székhely: 1051 Budapest,
Sas utca 25., IV. emelet
Postacím: 1368 Budapest, Pf.: 201.

Telefon: (36-1) 473-0055, 331-8382, 312-3065
Honlap: www.maviz.org
E-mail: [redacted]

engedélyezés modellezéssel való támogatását akkor látjuk reálisan megvalósíthatónak, ha a hatóság előírja azt a tervezőnek, engedélyesnek.
A hidrodinamikai modell kalibrálását terepi észlelések alapján kell elvégezni. Az üzemeltetés során nyomon kell követni a vízszinteket a modellezéssel meghatározott hatásterület és a háttér területen, ehhez monitoring kutakat kell üzemeltetni. A vizsgálati programot, vízszintészlelés gyakoriságát az engedélyezési dokumentációban kell megadni. A vízhasználatokat felül kell vizsgálni a vízjogi üzemeltetési engedélyek megújítása során, ennek keretében a terepi vizsgálatokat meg kell ismételni, és a hidrodinamikai modellt meg kell újítani az üzemeltetési tapasztalatok és a megismételt vizsgálatok eredményei alapján.
Öntözővíz-ellátás tekintetében a felszíni vizeket volna szükség előnyben részesíteni a vizek helyben tartása és hasznosítása, többletvizek (csapadék- és árvizek) betározása, illetve az öntözővíz-csatornák rekonstrukcióját követően megvalósítható vízkormányzás által.
Mindezekhez szükség lenne egy tervezői és hatósági oldalról is elérhető (naprakész) adatbázisra az engedélyezett vízkivételekről, ami a VGT vízkészletszámításánál is alapvető. A modellezés mindezek hiányában nem ad teljes képet. Jelenleg a vízművek lekötött vízkészletei sőt a lehatárolt vízbázisvédelmi területek, védőidomok sem elérhetők tervezői oldalról így a tervezett vízkivételek hatásának modellezése még a mennyiségi védelem szempontjából legfontosabb ivóvízbázisokra is nehezen kivitelezhető. A VGT-ben a víztestek igénybevétele, a szabad vízkészletek megjelennek, de szükség lenne naprakész adatbázisra a korrekt tervezésekhez.

4. Kiemelt figyelmet kell fordítani a kutak létesítési és fennmaradása engedélyezése során a gyűrűs terek lezárásának, illetve a csőanyagok és falvastagságok megfelelőségére. Ezek hiánya jelentős mértékben gátolja a minőségi állapot folyamatos javulását és a jó állapot fenntartását.

5. A mezőgazdasági öntözések jelentős vízkivétellel járnak. A Nemzeti Földügyi Központ tájékoztatása szerint:
Mezőgazdasági öntözési célú kút előzetes bejelentést követő jóváhagyás után létesíthető, ill. a korábban fúrt kút nyilvántartásba vétele kérelmezhető, amennyiben a következő feltételek együttesen teljesülnek:
   - A kút nem érint védett vagy védendő vízbázist, azaz a kutat a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló kormányrendelet szerint kijelölt, kijelölés alatt álló, illetve előzetesen lehatárolt belső, külső és hidrogeológiai védőidom, védőterület, valamint karszt- vagy rétegvízkészlet igénybevétele nélkül, továbbá a hatósági nyilvántartásban szereplő talaj vagy talajvíz szennyezéssel nem érintett területen létesítik.

- A kút talpmélysége az 50 métert nem haladja meg, és az első vízzáró réteget nem éri el.
- A kúthoz kapcsolódó öntözőrendszer kizárólag a létesítő, üzemeltető művelése alatt álló területek öntözését szolgálja.
- A bejelentés jóváhagyását követően a létesítés során a víz mennyiségének mérését biztosító digitális kútvízmérővel felszerelte.

A Nemzeti Földügyi Központ tájékoztatásában nem jelenik meg a 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet szerinti vízföldtani napló kötelezettség. Véleményünk szerint jelentős vízkivétel esetén ellenőrizhetőnek kell lennie a tényleges kútmélységnek, kútszerkezetnek.

Kérjük javaslataink szíves megfontolását. A szakmai kérdésekkel kapcsolatban ezúton felajánljuk szíves közreműködésünket további indoklás, illetve egyeztetés igénye esetén. Bármely felmerülő kérdésük esetén keressék bizalommal Szövetségünket a titkarsag@maviz.org email elérhetőségen.

Tisztelettel,

[redacted]
főtitkár